

شهرداری کابل با کوله باری از چالش‌ها و راه‌حل‌ها

داکتر شکیب رافعی

مروری بر وضعیت فعلی شهر کابل

در حال حاضر بیش از نیمی از جمعیت جهان در مناطق شهری زندگی می‌کنند، شهرها قوه محرکه رشد کشورها هستند و خصوصاً شهر هابکه پایتخت کشورها هستند مثل، نظم، حکومتداری، فرهنگ و تاریخ پنداشته می‌شوند با این وصف شهر کابل که پایتخت کشور است دارای کدام ویژگی‌ها و کم و کاستی‌هاست که از منظر دید تخصصی نگاهی اجمالی به آن خواهیم انداخت. شهر کابل در مسیر تجارته شرق و غرب در ساحه مرتفع قرار دارد و در سال ۱۷۷۵ بحیث پایتخت کشور قرار گرفت. کابل در گذشته دارای نفوس قابل ملاحظه نبود. وقتی که ساختار مقدماتی شهر در سال ۱۳۵۰ ایجاد شد، نفوس آن چند برابر گردید. در سال ۱۳۶۵ نفوس کابل به ۳۸۰۰۰۰ نفر می‌رسید. یکی از امن‌ترین، زیباترین و سرسبزترین شهر شاداب در ادبیات منطقه جای پای باز کرد. چند مرتبه ماستر پلان شهر در زمان‌های مختلف ترتیب تنظیم و توشیح گردید. هیچ فرصت تطبیق مساعد نگردید بلکه تجاوزات و جنگ‌ها آنرا به ویرانه تبدیل کرد. ناامنی سبب گردید اهالی کشور از هرطرف به کابل پناه آورده، کابل را به یکی از مزدحم‌ترین شهر و کثیف‌ترین پایتخت جهان تبدیل نمود. به طور مثال نفوس کابل در سال ۱۹۹۲ میلادی ۱،۵ میلیون و در سال ۲۰۰۱ میلادی ۱،۷۸ میلیون در سال ۲۰۰۸ میلادی ۴،۲ میلیون تخمین گردیده بود. که JICA نفوس کابل را ۵،۶ میلیون در سال ۲۰۱۵ تخمین نموده است این در حالی است که نفوس کابل حالا بیشتر از ۷ میلیون نفر تخمین زده می‌شود. کابل با داشتن تاریخ کهن پایتخت سیاسی و اقتصادی کشور بوده، هجوم مردم در اثر جنگ‌ها و ناامنی‌ها به کابل نشانده مشکلات زیاد بوده، شاروالی و دولت را به چالش زیاد مواجه ساخته است.

استناد: رافعی، ش. (۱۴۰۰). شهرداری کابل با کوله باری از چالش‌ها و راه‌حل‌ها. مجله شهرسازی و مهندسی، ۲ (۳)، ۲۹-۳۹.

چالش های عمده ی فعلی شهر کابل

۱. ضعف در حکومتداری شهری و نبود ساختار های منظم عرضه خدمات شهری و مردمی.
۲. توسعه خود سر شهر کابل از چهار سمت و انکشاف ساحات شهری به طور غیر پلانی و غیررسمی (غصبی) که الی ۷۰ درصد شهر کابل را احتوا می کند.
۳. کمبود آب، پائین رفتن سریع سطح آب های زیر زمینی و ملوث بودن آنها.
۴. عدم داشتن شبکه فاضل آب منظم شهری.
۵. نبود سیستم منظم مدیریت کثافات جامد و زباله های شهری.
۶. عدم داشتن ترانسپورت شهری و ازحام زیاد ترافیکی.
۷. نبود پارک ها و عدم توجه لازم به سر سبزی و محیط زیست بهتر.
۸. نداشتن یک پلان منظم انکشاف شهری.

چالش های یاد شده عمده ترین مشکلات شهری شهر کابل بوده که بطور فزاینده ای هم در حال رشد و اضافه شدن است که نیاز اشد به اجرای برنامه های اصلاحی و راه حل های معقول و منطقی دارد که بطور نسبتاً فشرده برای هر مشکل مطروحه راه حل ممکن در موارد ذیل ارایه می گردد که امید است مسئولین بتوانند به گونه موثر از آن استفاده برند.

۱- ضعف در حکومتداری شهری و نبود ساختار های منظم عرضه خدمات شهری و مردمی

۱،۱: بلند بردن ظرفیت شاروالی

- ❖ دایر نمودن کورسهای آموزشی برای پرسنل در سطوح مختلف نواحی و شاروالی کابل
- ❖ تدوین برنامه های آموزشی در مرکز و خارج از کشور
- ❖ تجهیز شاروالی ها با اسباب، لوازم و تکنولوژی مؤثر
- ❖ ایجاد سیستم های مؤثر و ساده سازی پروسه های کاری
- ❖ اعمار تعمیرات اداری نواحی فاقد تعمیر و ترمیم آنها
- ❖ دایر نمودن کنفرانسهای آگاهی عامه، تشریح وظایف و مسئولیتها
- ❖ دایر نمودن مجالس مردمی در سطوح مختلف جهت شریک نمودن معلومات برای مشوره و تصمیم گیری
- ❖ دایر نمودن مجالس و کنفرانس های محلی و ملی با ادارات ذیربط برای رسیدگی به مشکلات و استفاده از فرصتها

۲،۱: عرضه خدمات معیاری

- ❖ پلانگذاری محلی با اشتراک و سهم فعال مردم در سطح محل و گذر
- ❖ برنامه های مؤثر محلی برای رشد اقتصادی و سرمایه گذاری مردمی و خصوصی
- ❖ سهیم ساختن مردم در نظارت از پروژه های محلی
- ❖ شناسایی، ترتیب، تمویل و تطبیق پروژه های محلی با کمک مالی از دونر ها و بودجه مرکزی
- ❖ بهسازی و منظم سازی ساحات غیرپلانی با استفاده موثر و تنظیم مجدد زمین ها (land pooling, land sharing, land readjustment)
- ❖ جمع آوری، انتقال و دفن کثافات جامد، اعمار سرکها، پیاده رو ها، سرسبزی و غیره
- ❖ مصونیت مسکن و تشویق اعمار منازل منظم و درست در ساحات غیر پلانی
- ❖ توسعه سرحدات شهری از حالت قدیم با نظر داشت انکشافات کنونی و توسعه الی ده سال آینده

۲- توسعه خود سر شهر کابل از چهار سمت و انکشاف ساحات شهری به طور غیر پلانی

بر اساس آمارها کابل سالانه در حدود ۵ تا ۸ درصد در حال توسعه و آن هم به شکل غیر پلانی است که خود بزرگترین چالش انکشافی را بوجود می آورد. از یاد بلند منزل های خود سر چالش دیگر است که شهر را تهدید می کند، قرار فرموده یک مقام ارشد شاروالی کابل صدها مکتوب عنوانی پولیس ارسال شده که از بلند منزل ها در اوقات مختلف جلوگیری شود، لیکن غاصبین توانسته اند، در نقاط مختلف شهر حتی در مناطق مسکونی بی باکانه و خود سر بلند منزل ها و بلاک ها اعمار نموده اند. علاوه از همه تخلفات، مصونیت خانواده را بکلی زیر سؤال برده اند. به شیوه گستاخانه در اطراف دوائر دولتی بلند منزل های قد بلند کوتا با ذوق های بخصوص اعمار کرده اند. مناطق مسکونی که زیادتر ۷۴٪ غیر پلانی ۷۳٪ نفوس در آن زندگی می کنند. شاروالی کابل در آینده بخاطر حل مسائل حقوقی و تخنیکی و خدماتی مالکین آنها اسناد شرعی بدست آورند. و به مناطق قانونی تبدیل گردند اقدامات سریع را طی جدول زمانی بعمل خواهد آورد.

۱. بخاطر قانونمند سازی مناطق مسکونی خودسر در شاروالی استراتژی مشخص و منظم را باید تدوین کرد که محدوده انکشاف و توسعه هر ساحه یا ناحیه در آن مشخص باشد.
۲. طبق حکم رئیس جمهور قانونی در این ارتباط تهیه و تنظیم گردد. در قانون مذکور ابعاد تخنیکی و حقوقی مسئله و ادارات ذی دخل صراحت یابد.
۳. شاروالی آرشو را بوجود آورد تا غاصبین و متخلفین بتواند شناسائی گردند و در وقت مناسب اقدامات عملی به اجراء دریايد.
۴. تکس دولت نظر به قیمت ساختمان و مالیه جایداد و صفائی هم زمان أخذ گردد.
۵. شهرک های که اجازه اعمار میآبند شرط گذاشته که اپارتمان های ارزان قیمت در مساحت (۱۰۰-۶۰) متر مربع به قیمت (۹-۱۵) هزار دالر بخاطر افراد کم درآمد تهیه کنند تا کسانی که در مناطقی با ۳۰٪ میلان یا بالاتر در دامنه کوه های کابل زندگی می نمایند فروخته شود.

۳- کمبود آب، پائین رفتن سطح آب های زیر زمینی و ملوث شدن آنها:

تهیه آب کافی بخصوص برای شهر کابل نیاز بی چون و چرا می باشد. به دلیل اینکه طبق پیش بینی اداره انکشاف بین المللی جاپان (JICA) نیاز آبی کابل در سال ۲۰۱۵ به ۴۴ میلیون متر مکعب در سال، در سال ۲۰۲۰ به ۱۰۳ میلیون متر مکعب و در سال ۲۰۲۵ ضرورت کابل ۱۲۰ میلیون متر مکعب تخمین نموده اند. این کمبود در اثر تغییرات اقلیم، خشکسالی ها، حفر چاه های خود سر که در اثر رشد غیر متوازن شهر بوجود آمده است میباشد. از بین رفتن کول های آب و آب های ایستاده در مرکز شهر که برای Recharge یا ذخیره دوباره آب زیر زمینی حیاتی است چالش دیگر است، ساخت و ساز های سرک ها، خانه ها و شهرک ها سبب گردیده که آب باران و برف در زمین جذب نگردیده و نبود فضا های جذب مناسب باعث شده تا همه ای این آب ها هدر رود. قابل تذکر است مقدار ظرفیت وپتانسیل آبدهی کابل در شرائط بارندگی نرمال از ۴۵ میلیون متر مکعب در سال تجاوز نمی کند.

پیشنهاد و راه های حل

از چند طریق می توان به این مشکلات راه حلی ارایه داشت:

۱. از طریق دیزاین وساخت و ساز سرک ها و تعمیرات آب های باران را به گونه ای موثر جذب و آب زیر زمینی تزریق نمود.
۲. فاضلاب ناشی از باران ها و آب های سطحی را که مقدار بسیار قابل توجه است دو باره تصفیه نموده و آب مذکور را در سرسبزی های شهر دو باره استفاده نمود.

۳. آب وضوء و دیگر آب های مشابه دستشویی ها را که مقدار بسیار قابل توجه بوده تخمین می گردد (۱۰-۷) میلیون متر مکعب در سال می گردد، آنرا دو باره در سرسبزی استفاده نمود.
 ۴. چاه های عمیق و نیمه عمیق را تحت نظارت شدید قرار دهیم و از اعمار به روی این نوع چاه ها جلوگیری گردد.
 ۵. اعمار بند شاتوت بسیار مهم بوده و برای آب یاری شهر کابل کمک اساسی خواهد نمود تلاش صورت گیرد تا هرچه عاجل این بند اعمار گردد.
 ۶. در دراز مدت می توان آب دریایی پنجشیر را به کابل وصل کرد که مشکلات ناشی از کمبود آب را رفع نمود.
 ۷. بخاطری که در شهر کابل کاهش نفوس بعمل آید، در ولسوالی های همجوار شهر کابل زمینه سکونت معیاری با ایجاد شهرک های خوب و مناسب و فراهم نمودن سهولت های زندگی بهتر و ساختن شفاخانه، مکتب، پارک و مراکز فروش می توان از ازیاد نفوس به مرکز شهر کابل جلوگیری کرد.
- عواملی که سبب ملوث شدن آب های زیرزمینی می گردد، عبارت اند از چاه های جذب و سپتیک تعمیرات به پیمانانه وسیع است که تمام ساحات آبیگر بخاطر عدم کانالیزاسون ملوث گردیده اند بناً از اعمار چنین چاه های سپتیک غیر معیاری که باعث جذب می گردد جداً جلوگیری بعمل آید. فعالیت اصناف که اکثر آبهای زیر زمینی را خراب می نمایند تحت مراقبت جدی قرار خواهد گیرد.

۴- عدم داشتن شبکه فاضلاب و تصفیه فاضلاب

در صورتیکه فاضلاب تصفیه نگردیده و آب تصفیه شده آن در آبیاری استعمال نگردد آب فاضلاب به ذخائر آب های زیرزمینی آشامیدنی وارد شده که خطرات صحتی زیادی را بدنبال دارد همانند آلودگی ترکیبات سمی خصوصاً فلزات سنگین و همچنین سرطان را که از مواد عضوی کیمیاوی بوجود می آورد.

فاضلاب که در جویچه ها و کانالها روان است گاهاً در اثر ایستاده بودن بیش از حد باعث تعفن و بوی خیلی زننده شده که ممکن باعث بروز زیاد علایم گردد و گاهاً حیوانات یا گاوها از آن استفاده کنند که می تواند سبب بیماری ها انگلی و شدید گردد.

گیاهان که از فاضلاب سیراب شده باشند؛ عناصر سمی نظردکادیم با سیلیسیوم در قسمت خوراکی گیاهان تجمع می نماید. (سبزیجاتی که خام استفاده می گردند) و اگر از فاضلاب آبیاری شده باشند و در آنها نیز احتمال امراض انگلی نیز می باشد. دهقانانی که در آبیاری فاضلاب کار می نمایند امراض گوناگون دچار می گردند. وتوجه زیاد در تصفیه آنها گردد.

حالت فاضلاب در شهر کابل

۱. بعضی مارکیت ها و بلند منزلهای تجارتهای دارای چاه های سپتیک جذبی می باشند مستقیم به آب زیرزمینی می رسد. در ناحیه اول مانند خان مارکیت، پلازا مارکیت، والمپیا، بلاک های تهیه مسکن دارای چاه سپتیک جذبی می باشد، اکثر تعمیراتی در مناطق غیر پلانی دارای چاه های سپتیک جذبی می باشد.
۲. بعضی مارکیت ها و بلند منزل ها هستند فاضلاب خود را در جویچه ها سرکها ارسال می کنند مانند گلپهار سنتر، برج عزیز، کابل سنتر از طرف شب فاضلاب پمپ می نمایند به چاه جذب آب باران پارک شهر نو مستقیم می رود، و همچنان شهرک آریا دارای سه فاز می باشد از دو فاز آن فاضلاب آن به جویچه ها ارسال می گردد، بلاک های شاداب ظفر، شهرک ایسر نی زاده، هیوادوال و ساختمان قصر بختاور همه در جوی ها روان می گردد.
۳. در کابل صرف مکروریان ها لیسه حربی، پولیتخنیک کابل ساختمان آیساف دارای دستگاه تصفیه فاضلاب می باشند. مکروریان روزانه ۷۰۰۰ مترمکعب آب بعد از تصفیه فیزیکی در دریای کابل می ریزد و شبکه فاضلاب آن خیلی کهنه و فرسوده می باشد. یقیناً آب دریا را خیلی ها ملوث می کند. زیرا ضرورت به تصفیه کیمیاوی و بیولوژیکی دارد.

راه های حل و پیشنهادات

۱. تصفیه خانه مکروریان ها در قلعه زمان خان ترمیم گردد. علاوه دو حوض به ظرفیت های (۲۵-۳۰) هزار مترمکعب اعما گردد. بعد از مدت کم می تواند در سر سیزی شهر از آنها استفاده اعظمی صورت گیرد.
 ۲. بر تمام شهرک ها فشار آورده شود که در دفع فاضلاب شهرک اصلاحات بیاورند طوری که در مرحله اول آنها توسط تانکر ها فاضلاب خویش را به قلعه زمان خان انتقال دهند، بعداً هر چه زودتر تصفیه خانه ها فاضلاب اعما نمایند. منازل که چاه های جذبی دارند مطابق تعیین مهلت چاه های جذبی به کلی از بین برده شود.
 ۳. ساختمان دیگر دولتی که فاضلاب آنها به دریای کابل میریزد جلوگیری بعمل آید.
 ۴. پیش بینی می شود که بیشتر از 15000 پیپ پیش فرض از خانه های همجوار دریایی کابل به دریایی کابل می ریزد که جداً هر چه عاجل باید قطع گردیده و چاه های سبتیک قابل انتقال در هر منطقه ساخته شود تا این مشکل مرفوع گردد.
 ۵. تلاش جدی بعمل آید چند تصفیه خانه ها فاضلاب در شمال شهر در ناحیه نهم در شرق در قلعه زمان با ظرفیت بزرگتر و در جنوب در ناحیه های ۱۲ و ۲۲ ساخته شود.
- در نتیجه پیشنهادات فوق چه حاصل میگردد.
- (۲۵-۲۰) میلیون متر مکعب از فاضلاب استفاده می گردد که محیط زیست کابل را به حد کافی بهبود بخشیده و وضع بهداشتی را بلند می برد. مصوئیت غذائی ارتقا میابد و از مصرف مقدار آب پاک درجه اول صرفه جوئی می گردد.

۵- چالش کثافات جامد و زباله های شهر کابل

- کثافات و زباله ها در شهر کابل که باعث تعفن و زشتی مناظر شهر گردیده ، تقریباً ۴۵٪ نیروی کاری شاروالی را به خود مصروف ساخته است که دارای مشکلات و چالش ذیل می باشد:
- برای تنظیم زباله ها پلان مشخص نیاز است تا مواد مذکور بدون در نظر گرفتن ضرورت دفع گردد.
 - یک شیوه علمی بمه نظور بررسی ویژگی ها ، ترکیب و وزن زباله های جامد معرفی گردد.
 - وسایط جمع آوری کثافات شاروالی به طور درست حفظ مراقبت و به موقع ترمیم گردد و بر اساس نیازها کمبود وسایط ها مرفوع شود.
 - در راستائی فرایند مواد فاضله و کاهش در میزان زباله جامد کدام اقدامات لازم صورت گیرد.
- زباله ها از منازل به شکل مخلوط خارج می گردد که شامل پس مانده مواد غذائی و محصولات مانند، رنگ، مواد پاک کن، روغن ها، باتری، حشره کش و ترکیبات کیمیاوی، گروپ برق، تیغ ریش، پوش کریم دندان و ریش، رنگ ناخن، خریطه های پلاستیکی وغیره اجناس پلاستیکی و بشکل تیت و پراکنده می گذارند. در همه نقاطی که زباله ها وجود دارد. افراد فقیر، معتادین حیوانات همه در آن به خاطر تهیه غذا و اجناس قابل فروش بدون کدام وسائل حفظ مراقب به آن دست می زنند و آنها را زیادتر تیت و پرک می نمایند که خطرات امراض در قبال دارد که سبب بروز امراض می گردد.
- زباله ها نیاز است تا به گونه درست جمع آوری گردد به همان شکل 3 (Reduce, Reuse and Recycle) که بتواند قابل تشخیص باشد. نیاز است تا زباله دانی های شهری به سه بخش تقسیم شده و مردم نیز در انداختن نوع زباله آموزش و آگاهی داده شوند.
- اداره شاروالی بخاطر بهبود در وضع اداره و کنترل زباله ها استراتژی دفع زباله ها را طوری طرح کند که در روشنی آن بتوانیم محیط شهر خود را پاک و دور از کثافات سازیم.
- کاهش زباله ها از طریق آموزش مردم، دولت و تشویق تجاران ملی که اجناس فاقد کیفیت وارد نکند و در بسته بندی و یا پکیج از کاغذ و یا چوب استفاده بعمل آورند.

- بخاطر سیستم مدیریت و کاهش و استفاده دوباره، تحلیل چاپانی به ۴ قسمت کافی نبوده بلکه باید حداقل به هشت قسمت و مقدار و فیصدی تشکیل دهنده آنرا تحقیق گردد. (مواد فساد پذیر، کاغذ، پلاستیک، فلزات، شیشه، پارچه ها، فضولات انسانی حیوانی و خاک، خاکستر و مواد پارچه های ساختمانی)
- زباله هایی که از طریق فامیل ها در خارج منازل شان جمع می گردد تغییرات کلی ضرورت دارد. اکنون زباله دانی هائی که با دیوار سنگی سمته نادرست و تعداد کم وجود دارد، باید برای سکتور خصوصی شرائط مساعد گردد تا که آنها بتوانند با وسائل بهتر جهت جمع آوری زباله دانی های معیاری را در ساحات مشخص شده بگذارند که بارگیری و انتقال آن سهل بوده باشد.
- جمع آوری انتقال زباله ها کارپیچیده بوده، برای سکتور خصوصی اجاره سرمایه گذاری داده شود، در جمع آوری و انتقال آن فعالیت بهتر کند. در اکثر کشورها تجربه شده است. سکتور خصوصی نسبت به سکتور دولتی در این بخش خدمات ارزان و با کیفیت انجام می دهند.
- در جدا سازی تفکیک زباله ها آموزش های زیادی از طریق مکاتب، مساجد و مجالس همبستگی ملی بعمل آید.
- در بلاک ها و خصوصاً در مکروریان ها ساختمان خاص ساخته شود، تفکیک و انتقال زباله ها را ساده ساخته و هزینه ساختمان آن از دو هزار دالر در فی بلاک بلند نمی رود.
- از تحلیل و تحقیق زباله ها که توسط چاپانی ها انجام شده سیستم Compost به پیمانہ وسیع می توان استفاده کرد که زباله ها را به کود کیمایی مبدل می کند نیاز است چند ماشین Compost برای شاروالی کابل خریداری گردد.
- زباله های طبی اکثر آنها در این اواخر از طریق وزارت صحت عامه سوزانیده شده و مقدار کمی توسط کمپنی خصوصی در جای مناسب دفن می گردد. در پایتخت کشور ما در اطراف زمین های بایر خیلی زیاد بوده بناً دفن زباله های طبی که امکان استفاده دو باره آنها نباشد پیشنهاد می گردد. زباله های دیگر از قبیل ادویه فاسد تاریخ گذشته، پسمانده های پانسمانی، باتری های مستعمل، تیغ ریش، پوش کریم دندان و ریش، فیلم عکاسی و گروپ های سوخته یعنی زباله های که امکان کمپوست شدن و استفاده دوباره را ندارد. باید بصورت درست تخنیکی صحی مطمئن دفن گردند.
- سیستم اصلاح بیت الخلاء ها که مواد آن به کمپوست تبدیل گردد، آب اضافه آن در یک نقطه جمع گردد را نیز می توان عملی نمود. موارد ذیل که نیاز به توضیح بیشتر دارد در این مقاله از تشریح آنها صرف نظر شده است.
 - ✓ روش های دفع زباله ها.
 - ✓ استراتژی دفن زباله.
 - ✓ روش های کاهش زباله.
 - ✓ زباله های قابل سوزانیدن.

۶- عدم داشتن ترانسپورت شهری و افزایش ازدحام ترافیکی

شبکه ترانسپورت شهری نقش شریان حیاتی شهر را ایفاء می کند و ترانسپورت شهر کابل به چالش های زیادی مواجه است.

چالش های تخنیکی

- نقاط اتصالی مهم ترین مشکل ترانسپورتی شهر هستند.
- گره های وجود دارد که باعث بندش راه ها می گردد.
- پارکینک داخل شهر بسیار کم بوده، موترها اکثر در کنار جاده ها پارک می نمایند.

- سرک های ساخته شده دارای کیفیت خیلی پائین بوده اکثراً جدا شده در بعضی نقاط وصل نیستند.

چالش های که چک پوست های پولیس بوجود آورده است

- دست فروشان را در مقابل معاش غیر مشروع در چهار راهی ها و پل ها جا داده اند.
- چک پوینت ها را در بین جاده ترتیب داده اند که باعث ازدحام زیاد ترافیک می گردد.
- پولیس در حالیکه هیچ معلومات راجع به اسناد ندارد؛ در عوض ترافیک کنترل اسناد می نماید.
- سرویس های ولایات از داخل شهر مسافرین را اخذ می نمایند.

چالش های اداری

- محلات مسکونی در اکثر کنار جاده ها خودسر به مناطق تجارتي تبدیل شده اند.
- اکثر بلند منزل ها بدون اجازه شاروالی، اعمار گردیده فاقد پارکینگ می باشند.
- ۷۴٪ شهر کابل خودسر و غیر پلانی اعمار شده که سرک های آنها از پلانگذاری تخنیکي برخوردار نیستند.
- تعداد زیاد جاده ها به منظور مسائل امنیتی مسدود اند.

چالش های عمومی ترانسپورت شهری

- نبود سیستم بس های شهری منظم که بتواند از زیاد موتوهای خورد جلوگیری کند.
- زیاد هر روزه موتوها در شهر که توام با زیاد جمعیت شهر کابل همراه است سبب ازدحام و بی بند باری های زیاد گردیده است که تقریباً از ظرفیت موجود بعضی سرک ها بیشتر به نظر می رسد.
- تکس موتوها پائین بوده و موتوهای کهنه زیاد در کابل عبور مرور می کند.
- بخاطر ارایه خدمات بهتر ترانسپورتی شهر فعالیت های کوتاه مدت میان مدت و طویل مدت را پیشنهاد می نمایم.

راه حل ها ممکن برای حل مشکلات ترانسپورتی کابل

- ایجاد یک سیستم منظم بس های شهر به همه نقاط کابل در هماهنگی لازم با وزارت ترانسپورت.
- خط اندازی عاجل تمام سرک های کابل با مشخص شدن مسیر یک طرفه و دو طرفه بودن آنها و وصل سرکها در تمام ساحات.
- نصب و فعال نمودن چراغ های هوشمند در تمام چهار راه ها و تنظیم درست آن ها.
- تنظیم و جابجای دست فروشان از نقاط پر رفت و آمد و جابجایی آنها در جا های لازم دیگر.
- ایجاد تیم گشت منظم جهت تشخیص مشکلات کند و کپر سرک ها و ترمیم به موقع آنها.
- بررسی مجدد همه چهار راه و نقاط اتصالی که باعث ازدحام ترافیکی می باشند و تنظیم مجدد آنها نظر به حجم ترافیک مسیر ها و ارقام روزانه ای ترافیک.
- ساخت پارکینگ ها و تشخیص ساحات برای پارکینگ وسایط در تمام نقاط شهر.
- مطالعه و ساخت ۴ ترمینال در تقاطع سرک حلقوی و شاهراه های که از ولایات داخل شهر کابل می گردند.
- هیچ ساختمانی نباید بدون داشتن پارکینگ در منازل تحتانی در شهر اجازه اعمار داده شود و اعمار گردد.
- بالای شهرک ها و بلند منزل ها فشار وارد گردد، تا که برای خود پارکینگ برای وسایط مربوطه شان اعمار نمایند.
- سرک های ناحیه وی بین هم وصل گردد تا که فشار تردد موتوها از سرک های شریانی کم گردد.

- موترهایکه عازم ولایات می گردد، آمد و رفتن آنها به داخل شهر بکلی قطع شود و مسیرهای اتصالی توسط سرک حلقوی کابل یا بدیل آن باید هر چه عاجل مشخص گردد و تردد این وسایط از آن مسیرها مشخص صورت گیرد.

۷- کمبود پارک ها و سرسبزی

کابل نظر به نفوس که در شهر زندگی می کنند کمترین پارک و ساحه سبز ممکن را برای باشنده هایش در بین کشورها دارا می باشد. (۱,۸ متر مربع از قرار فی نفر) این رقم در توکیو ۵,۴ ، در سیول ۱۴,۹ ، نیورک ۲۳,۲ ، پاریس ۱۰,۲ ، برلین ۲۹,۳ و مسکو ۷,۳ متر مربع فی نفر است.

پارک در یک شهر مانند شش ها شهر کار میکند و یکی از راه های خارج شدن از فضاء ناسالم، ایجاد پارک ها می باشد. کابل دارای حدوداً ۵۵ پارک و یک پارک زنانه است که ۳۸ پارک آن فعال و متباقی خیلی خراب بوده استفاده آنقدرها هم قابل استفاده نمی باشند مجموعه کل پارکها اکنون ۷۵۰ هکتار تخمین می شود که حتی با تاسف در چند پارک که در مرکز شهر است متأسفانه در بین آنها دفاتر دولتی اعمار گردیده است که فضای آزادی لازم را از مردم سلب نموده است مانند پارک زرنگار و پارک شهر نو.

راه حل های ممکن برای ایجاد پارک ها و ساحات سبز در کابل

- ماستر پلان کابل در چندین نقاط شهری پارک ها را در نظر گرفته، که مجموعاً ۲۷۷۳ هکتار میگردد. و اگر به آن عمل شود، به این ترتیب ۵,۱ متر مربع برای هر فرد میرسد.
- ساحات باز که عبارت از تپه ها و کناره های دریای کابل است. در سر سبزی نهال شانی آنها توجه زیاد بعمل آید. تخمین می گردد (۲۵-۳۰) میلیون متر مکعب فاضل آب شهری که بتوان بعد از تصفیه قسمی از آن در سرسبزی استفاده نمود در شهر کابل بدست آید که بطور تقریبی در حدود ۵۴۰۰ هکتار زمین میتواند سبز و نهال شانی گردد.
- در صورتی که دفاتر دولتی به کامپلکس اداری دارالامان که در حال اعمار است انتقال گردد، ساحات زیادی در مرکز شهر و نقاط دیگر آن بجا خواهد ماند که میتوان از آن در سرسبزی بیشتر شهر استفاده نمود حتی در صورت بازبینی مجدد میتوان یک تعداد آنها را به پارک ها تبدیل نمود.
- نهال شانی در دامنه های تپه ها و کوه های اطراف شهر کابل می تواند صورت گرفته آنها حفظ و مراقبت دقیق گردند.
- در زمین های زراعتی عوض کود کیمیاوی، که برای آب زیرزمینی خطرناک می باشد، بهتر است کمپوست تهیه گردد و مورد استفاده قرار گیرد.
- از طریق همبستگی شهری، امامان مساجد، وکیل های گذر، نهایت کوشش بعمل آید که آب وضوء منازل و مساجد در سرسبزی مصرف گردد.
- بخاطر حفظ مراقبت درختان کمپاین بسیار وسیع بکار انداخته شود. (دفاتر دولتی، مکاتب، شفاخانه ها، مساجد)
- برای کسانی که درختان را قطع می کنند، جزائی سنگین طبق مقرر و یا قانون که تعیین شده است بطور درست نظارت و تطبیق گردد.
- قبرستان ها از داخل شهر یا خارج گردند و یا هم در آنها درختان غرس گردد که بتواند سرسبزی ساحات را بیشتر نموده و آهسته آهسته آنها به مناطق سبز تبدیل گردند.

۸- عوائد شاروالی کابل

شاروالی کابل از یک شهری که پایتخت سیاسی و اقتصادی کشور است و تقریباً بیش از ۷ میلیون نفر باشنده دارد، . در حدود بیشتر از ۱۱۳,۵۴۷ منازل ثبت صفائی دارد و تکس صفائی (۳۰۰۰-۵۰۰) افغانی در تفاوت می باشد و همچنان بیشتر ۲۱۳,۷۷۰

جواز صنفی صادر نموده است هر ساله باید عوائد جمع آوری کند که از هر جواز (۱۵۰۰-۴۰۰۰) افغانی نظر به اهمیت جواز اخذ می کند، علاوه بر این ۳۸ منبع عوائد دیگر شهر کابل را نیز تشکیل می دهد. با این چشمه های عایدی باز هم قسمی که پیش بینی می گردد عواید شاروالی کابل به گونه درست آن جمع آوری نشده و همیشه مشکلات زیادی سر راه جمع آوری عواید وجود دارد. که می توان به یک تعداد از آن دلایل اشاره نمود.

۱. پلان عوائد قابل تحصیل برای هر سال به گونه معیاری ترتیب نمی گردد تا با مکانیزم های جمع آوری منظم همراه باشد.
۲. عوائد عمدتاً دست بدست نقد تحصیل می گردد و یا از طریق پشتنی تجارتنی بانک با روش تادیات صورت می گیرد که خیلی سرگردانی دارد و این خود در جمع آوری شفاف مشکل سزا است.
۳. اطاعت پذیری مردم جهت پرداخت صفائی در خیلی موارد از ۳۰٪ تجاوز نمی کند.
۴. بیش از ۷۰٪ منازل در شهر کابل خودسر غیر قانونی اعمار شده است از منازل مذکور عوائد ناچیز بدست می آید.
۵. در تشکیلات ریاست عوائد و مدیریت های ناحیه کمبودات زیاد وجود دارد باید ظرفیت آنها بلند برده شود و با مکانیزم های شفاف جمع آوری عواید آشنایی کامل حاصل کنند.

منابع و ماخذ:

۱. وضعیت فعلی شهر های افغانستان - UN-Habitat ، 2015
۲. وضعیت آینده شهر های افغانستان - UN-Habitat ، 2017
۳. ماسترپلان شهر کابل - JICA ، 2011 ، Kabul Masterplan 2011
4. The future of Afghan city Report- 2017, UN- Habitat
5. The stat of Afghan city Report- 2015, UN-Habitat